

Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek Akkerstraat te Hoogeloon

Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Status: Definitief
Project: BE/2017/123
Datum: 31 oktober 2017
Samensteller(s): ing. T.J.P. den Otter
Collegiale toets: ing. C.J. Blom
Opdrachtgever:

DE ROEVER OMGEVINGSADVIES
Postbus 5260
6802 EG Arnhem

Contactpersoon: dhr. W. Wijnhoud

Disclaimer

Blom Ecologie bv is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie bv.

© Blom Ecologie bv / De Roever Omgevingsadvies

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie bv worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Plangebied en ruimtelijk ingreep	6
1.3 Te verwachten soorten en functies	6
1.4 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	8
2 Methode	11
2.1 Methode	11
2.2 Inventarisatie	12
3 Resultaten	13
3.1 Waargenomen soorten	13
3.2 Aanwezige gebiedsfuncties	14
4 Conclusie	17
4.1 Conclusie	17
4.2 Vervolgstep(en)	18
5 Literatuur	19
Bijlage I Overzicht waarnemingen	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Een projectontwikkelaar is voornemens om woningen te realiseren in het gebied dat is gelegen aan de westzijde van de kern van Hoogeloon, tussen de Akkerstraat, de Hoofdstraat en de Casterseweg. De planlocatie heeft momenteel een agrarische bestemming. Om het plan te kunnen realiseren is een derhalve wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Omdat de beoogde bestemmingsplanwijziging mogelijk leidt negatieve effecten voor beschermde soorten op kunnen treden is het plangebied, middels een oriënterend onderzoek, onderzocht op (potentieel) aanwezige beschermde natuurwaarden teneinde om de impact van de ontwikkeling op deze natuurwaarden te toetsen (Schuurmans, 2016).

Figuur 1 Het rode kader weergeeft de ligging van de Akkerstraat te Hoogeloon (bron: Schuurmans, 2016).

Op basis van het oriënterende onderzoek kon de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen of een essentieel leefgebied van huismus, gierzwaluw en vleermuizen niet worden uitgesloten. Om de mogelijke negatieve effecten van de ontwikkeling voor de gierzwaluw, huismus en vleermuizen in kaart te brengen was een aanvullend onderzoek noodzakelijk. De Roever Omgevingsadvies heeft Blom Ecologie B.V. verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

Onderzoeksdoel

In dit aanvullende onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

- Zijn er huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen aanwezig in het plangebied?
- Op welke wijze maken de huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen gebruik van het plangebied? Zijn in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig?
- Hebben de voorgenomen activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van de leefomgeving van huismus, gierzwaluw en vleermuis?

1.2 Planlocatie en ruimtelijk ingreep

Planlocatie

Het plangebied is gelegen aan de westzijde van de kern van Hoogeloon, tussen de Akkerstraat, de Hoofdstraat en de Casterseweg (figuur 1). De te ontwikkelen nieuwbouwlocatie grenst aan de achtertuinen van de bestaande woningen aan de Hoofdstraat. Ontsluiting voor de planlocatie zal plaatsvinden via de Hoofdstraat en de Akkerstraat. Een uitgebreidere beschrijving van het plangebied en een fotografische impressie hiervan zijn opgenomen in rapportage van het oriënterend onderzoek (Schuurmans, 2016).

Ruimtelijke ingreep

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de sanering van de opstallen, de kap van bomen en verwijdering van de overige terreininrichting en de realisatie van circa 50 nieuwbouwwoningen en bijbehorende infrastructuur.

Effecten

De beoogde herontwikkeling van de planlocatie kan leiden tot negatieve effecten op de huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Dit betreft het:

- beschadigen, doden en/of verwonden van eieren, nestgebonden juvenielen of individuen van de huismus, gierzwaluw en vleermuizen;
- beschadigen, doden en/of verwonden van juvenielen of individuen van huismus, gierzwaluw en vleermuizen;
- wegnemen en/of vernietigen van voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

1.3 Te verwachten soorten en functies

Uit oriënterend onderzoek bleek dat het plangebied mogelijk een functie heeft voor de huismus, gierzwaluw en vleermuizen (Schuurmans, 2016). Op basis van de habitatkenmerken, het geprefereerde habitat en/of nestindicatief gedrag en *expert judgement* is beoordeeld dat de te slopen bebouwing en de te verwijderen terreininrichting mogelijk een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

1.4 Kader Wet natuurbescherming

Vogelrichtlijn

De bescherming van de gierzwaluw en huismus is wettelijk geregeld in de Wet natuurbescherming. Alle broedende vogels en hun functionele leefomgeving zijn beschermd tijdens de broedperiode. Voor alle inheemse vogelsoorten en regelmatig voorkomende trekvogels geldt dat het functionele leefgebied behouden dient te worden. Voor een aantal kwetsbare vogelsoorten, zoals de gierzwaluw en huismus, zijn de nest- en overige rust en verblijfplaatsen het gehele jaar beschermd. Hierbij wordt onderscheidt gemaakt in vijf categorieën waarvan de vogelsoorten vallend onder categorie 1 t/m 4 het gehele jaar beschermd zijn. Vogels onder categorie 5 zijn beschermd indien er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen of indien omstandigheden dat rechtvaardigen. De gierzwaluw huismus vallen beide onder categorie 2 betreffende nesten van (semi)koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk zijn van de bebouwing of het biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Ten aanzien van de vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Habitatrichtlijn (vleermuizen)

Alle inheemse vleermuissoorten zijn strikt beschermd op Europees niveau en vallen onder de bescherming van de Habitatrichtlijn (Wnb, art. 3.5). Afhankelijk van de soort verblijven vleermuizen in gebouwen, bomen, rotsen of andere (specifieke) locaties. Hierbij maken vleermuizen gebruik van vier typen verblijfplaatsen, betreffende de kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen. In de schermer- en nachtperiode trekken vleermuizen van de verblijfplaats naar de foerageergebieden. Vleermuizen foerageren opportunistisch waardoor er vaak sprake is van een geleidelijk diffuse verspreiding gedurende de avond.

Vleermuizen oriënteren zich op elementen in het landschap tijdens de migratie tussen de verblijfplaats en foerageergebieden. De verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving (foerageergebieden en verbindingroutes) zijn strikt beschermd. Wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van de verblijfplaatsen en/of functionele leefomgeving leidt dit altijd tot een ontheffingsaanvraag. Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Ten aanzien van de vaste rust- en verblijfplaatsen alsmede de functionele leefomgeving van vleermuizen bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Nee, tenzij

Het basisprincipe in de Wet natuurbescherming is het verbod op beschadiging van beschermde planten en dieren en hun leefomgeving. Ruimtelijke ingrepen mogen niet plaatsvinden tenzij beschermde flora en fauna niet beschadigd en verstoord worden. Bij sommige ruimtelijke ingrepen is schade echter onvermijdelijk. Een wettelijk verplichte natuurtoets geeft vervolgens uitsluiting voor een vrijstelling, een ontheffingsaanvraag of een afkeuring. Belangrijke verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen zijn de §3.1 artikel 3.1 – 3.4 (Vogelrichtlijn), §3.2 artikel 3.5 – 3.9 (Habitatrichtlijn) en §3.3 artikel 3.10 – 3.11 (Andere Soorten). De belangrijkste artikelen zijn hieronder weergegeven.

Artikel 3.1. Vogelrichtlijn

- 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5. Habitatrichtlijn

- 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10. Overige Soorten

- 1: Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2: Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- h. in het algemeen belang.

3: De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zorgplicht

Naast de door de Wet natuurbescherming beschermde diersoorten geldt voor alle in het wild levende dieren de algemene zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht nemen moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving.

2 Methode

2.1 Methode

Gierzwaluwonderzoek

Het onderzoek naar de nestlocaties van de gierzwaluw is uitgevoerd conform het kennisdocument Gierzwaluw. Deze documentatie is specifiek toepasbaar voor de Wet natuurbescherming (per 1 januari 2017) en vervangt de voormalige soortenstandaard van de Flora en Faunawet. Het kennisdocument is door Bij12, een uitvoeringsinstantie van de provincies, doorontwikkeld op basis van de voormalige Soortenstandaard. De Soortenstandaard is oorspronkelijk ontwikkeld door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Het kennisdocument is een soort specifiek informatiedocument wat opgesteld is door diverse ecologische en juridische deskundigen. Onderzoeken die volgens het kennisdocument uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures. Voorliggend onderzoek is uitgevoerd volgens de bepalingen zoals opgenomen in het kennisdocument Gierzwaluw. In navolging van het kennisdocument Gierzwaluw zijn ten behoeve van het gierzwaluwonderzoek 3 bezoeken afgelegd in de periode 1 juni t/m 15 juli.

Huismusonderzoek

Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd conform het kennisdocument Huismus (Bij12, 2017). Deze documentatie is specifiek toepasbaar voor de Wet natuurbescherming (per 1 januari 2017) en vervangt de voormalige soortenstandaard van de Flora en Faunawet. Het kennisdocument is door Bij12, een uitvoeringsinstantie van de provincies, doorontwikkeld op basis van de voormalige Soortenstandaard. De Soortenstandaard is oorspronkelijk ontwikkeld door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Het kennisdocument is een soort specifiek informatiedocument wat opgesteld is door diverse ecologische en juridische deskundigen. Onderzoeken die volgens het kennisdocument uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures. Voorliggend onderzoek is uitgevoerd volgens de bepalingen zoals opgenomen in het kennisdocument Huismus. In navolging van het kennisdocument Huismus betreft het aanvullende huismusonderzoek twee veldbezoeken van 2 uur voor zonsondergang of na zonsopgang in de periode van 1 april t/m 15 mei.

Vleermuisonderzoek

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol. Het vleermuisprotocol is ontwikkeld door Het Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging. Het protocol vormt een kwaliteitsstandaard wat jaarlijks geëvalueerd wordt. Onderzoeken die volgens het protocol uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures. Voorliggend onderzoek is uitgevoerd naar de standaarden van het protocol. In navolging van het protocol dienen voor dit onderzoek 4 veldbezoeken van 2 uur vanaf zonsondergang of 2 uur tot zonsopgang te worden afgelegd in de periode (1 april) 15 mei t/m 1 oktober (15 oktober) Weersomstandigheden; minimale temperatuur 8 °C, maximale windkracht 3 Bft en als neerslag maximaal motregen.

2.2 Inventarisatie

Veldbezoek

De planlocatie is 7x bezocht (tabel 1) door medewerkers van Blom Ecologie B.V. Tijdens deze bezoeken zijn de planlocatie en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Tijdens het onderzoek is gelet op de aanwezigheid en nestindicatief gedrag van huismus en gierzwaluw alsmede foeragerende/communicerende vleermuizen.

Tabel 1 Veldbezoeken op de planlocatie. De weersomstandigheden voldeden aan de minimumcriteria zoals opgenomen in het Kennisdocument Huismus, Kennisdocument Gierzwaluw en het vleermuisprotocol.

	Datum	Weersomstandigheden
Huisumus 1	3 mei 2017	droog (4/8), 9 °C, wind 1-2 Bft
Huisumus 2	16 mei 2017	droog (7/8), 24 °C, wind 1-2 Bft
Gierzwaluw 1 + Vleermuizen 1	7 juni 2017	droog (2/8), 16 °C, wind 2-3 Bft
Gierzwaluw 2 + Vleermuizen 2	3 juli 2017	droog (6/8), 19 °C, wind 0-1 Bft
Gierzwaluw 3	13 juli 2017	droog (6/8), 15 °C, wind 2-3 Bft
Vleermuizen 3	30 augustus 2017	wisselvalig (8/8), 22 °C, wind 2-3 Bft
Vleermuizen 4	25 september 2017	droog (6/8), 16 °C, wind 1-2 Bft

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker en batdetector, type Petterson 240x. Dit type batdetector is *hetrodyne* en heeft een *time expansion* functie. De *time expansion* functie maakt het mogelijk de geluidopnames te vertragen waardoor nauwkeurige analyse van de sonargeluiden uitgevoerd kunnen worden. Geluidswaarnemingen zijn eventueel opgenomen met een opnameapparaat van het merk Roland, type R-05. Indien inventarisatie in het veld niet mogelijk was zijn geluiden geanalyseerd met behulp van de software BATSOUND.

3 Resultaten

3.1 Waargenomen soorten

Huismus

Huismussen (*Passer domesticus*) zijn sterk geassocieerd met mensen. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing. Voor zijn voedsel is de huismus sterk afhankelijk van wat de mens hem al dan niet bewust biedt. Deze voedselbron moet continu aanwezig zijn. Huismussen zijn uitgesproken standvogels, die zich meestal niet meer dan enkele honderden meters van de broedplaats verwijderen. In het broedseizoen blijven ze dichterbij de broedplaats (Kennisdocument Huismus, 2017). Er zijn geen nesten of nestindicatief gedrag van de huismus waargenomen binnen het plangebied. In de omgeving van het plangebied zijn ter hoogte van de Akkerstraat 6 t/m 10, 4 nestlocaties van huismus waargenomen. In de tuinen en (openbare) groenstroken rondom deze woningen is tevens het functionele leefgebied voor de soort aanwezig. Deze waarnemingen verstreken echter geen compleet beeld van de aanwezige huismussenpopulatie in Hoogeloon. Deze data is echter meegenomen als indicatie van de aanwezigheid van huismuspopulaties in de directe omgeving van de planlocatie.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen (*Apus apus*) zijn in West-Europa sterk geassocieerd met mensen. Het zijn doorgaans (semi-)koloniebroeders, afhankelijk van het aanbod van nestgelegenheid. Een groot aanbod leidt min of meer tot kolonievorming. Ze wonen met verschillende koppels samen en binden zich sterk aan de nestlocaties. Gierzwaluwen gebruiken vaak jaren achtereen dezelfde nestplaats. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing (Kennisdocument Gierzwaluw). Gedurende het eerste veldbezoek ten aanzien van gierzwaluw (7 juni 2017) is slechts 1 hoog overvliegende gierzwaluw waargenomen. Er zijn geen laagvliegende, zwermende, bouncende en/of invliegende gierzwaluwen waargenomen binnen het plangebied of de directe omgeving hiervan. Tijdens het onderzoek zijn derhalve geen nestlocaties in de bebouwing binnen het plangebied en in de directe omgeving hiervan aangetroffen.

Gewone dwergvleermuis en Rosse vleermuis

De gewone dwergvleermuis is een typische gebouwbewonende soort. De soort gebruikt ruimten onder daken, in spouwruimtes en achter gevelbekleding als kraam-, zomer-, paar-, en overwinteringsverblijfplaats (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Tijdens 3 veldbezoeken ten behoeve van vleermuizen zijn waarnemingen gedaan van foeragerende gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*). Het betreft de veldbezoeken op 7 juni, 13 juli en 30 augustus 2017. Tijdens deze veldbezoek waren hoogstens 2-3 individuen in het plangebied aanwezig. Gewone dwergvleermuizen vliegen rond zonsondergang uit om te foerageren. Tijdens de tellingen zijn de eerste individuen 45 tot 75 minuten na zonsondergang waargenomen binnen het plangebied. Er zijn geen aanwijzingen, betreffende in/uitvliegende exemplaren en bounce-gedrag die duiden op de aanwezigheid van kraam- en zomerverblijfplaatsen. Gezien het tijdstip van aanwezigheid binnen het plangebied is de aanwezigheid van een dergelijke verblijfplaats niet te verwachten. Tijdens de najaarsrondes (paar- en winterverblijfplaatsen) zijn geen roepende (lokroep) dieren gesignaleerd.

Overige soorten

Tijdens de veldbezoeken zijn, behoudens een egel, met name overvliegende, rustende, foeragerende of roepende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen onder andere: Turkse tortel, merel, fazant, roodborst, groenling, houtduif, tjiftjaf, kauw, putter, boomklever, witte kwikstaart, koolmees, vink, zwarte roodstaart, buizerd, grote bonte specht en spreeuw. Enkele van de vorengenoemde soorten, zoals de kauw en spreeuw, broeden ook in bebouwing. Volledigheidshalve is tijdens het onderzoek gelet op nestindicatief gedrag van overige gebouw bewonende soorten. Er zijn geen nesten van gebouwbewonende soorten aangetroffen in de te saneren opstallen binnen het plangebied. Er zijn tevens geen nesten waargenomen rondom het (openbare) groen en rondom de hogere bomen. Deze structuren vormen echter geschikte nestgelegenheid voor meerdere vogelsoorten zoals diverse lijsters, duiven, kraaiachtigen en kleine(re) zangvogels. De kans op nesten in deze structuren is derhalve substantieel.

3.2 Aanwezige gebiedsfuncties

Tijdens de inventarisatie zijn enkele individuen van de gewone dwergvleermuis waargenomen binnen het plangebied (3.1). Tevens zijn er individuen van de gierzwaluw en huismus waargenomen in de omgeving van het plangebied (3.1). Per functie wordt beschreven wat de betekenis is voor de waargenomen soorten. In bijlage 1 is een kaart opgenomen van de nestlocaties en vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen.

Nestlocaties en leefgebied gierzwaluw

In de te saneren panden binnen het plangebied zijn geen nesten van de gierzwaluw aangetroffen. Tevens is er geen sprake van functioneel leefgebied binnen het plangebied en in de directe omgeving hiervan. Door de afwezigheid van nestlocaties binnen het plangebied en in de directe omgeving hiervan alsmede de afwezigheid van functioneel leefgebied is er geen sprake van negatieve effecten op de soort ten gevolge van de ruimtelijke ontwikkeling.

Nestlocaties en leefgebied huismus

In de te saneren panden binnen het plangebied zijn geen nesten van de huismus aangetroffen. Tevens is er binnen het plangebied geen sprake van functioneel leefgebied van de soort. De huismus is echter wel waargenomen rondom de planlocatie. De afstand tussen het functionele habitat van de huismus en de planlocatie is dermate groot dat er geen sprake is van negatieve effecten op de soort ten gevolge van de ruimtelijke ontwikkeling.

Verblijfplaatsen en leefgebied vleermuizen

Tijdens het onderzoek zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen binnen het plangebied. De waargenomen vleermuizen werden pas geruime tijd na zonsondergang (het uitvliegmoment) waargenomen. Het is derhalve aannemelijk dat de verblijfplaatsen van deze individuen zich op grote(re) afstand bevinden van de planlocatie. Veelal betreft dit overigens de dorps- of stadskern met oudere bebouwing.

De planlocatie maakt onderdeel uit van het opportunistische foerageergebied van vleermuizen. De groenelementen en hoge bomen binnen het plangebied functioneren als oriëntatiepunten voor de vliegroute. Door de kap van de bestaande groenelementen en de sanering van het gebouw wordt foerageergebied en de oriëntatiepunten voor de vliegroute niet aangetast. Er is echter geen sprake van het ongeschikt worden van de vlieg- en migratieroute(s) aangezien de grote bomen en overige structuurrijke groenelementen rondom de kerk aangrenzend ten zuiden van het plangebied bewaard blijven. Tevens vormen de woningen en straatbeplanting langs de Akkerstraat alsmede de achterzijde van de woningen langs de Hoofdstraat voldoende oriëntatiepunten voor de vliegroute van vleermuizen. De tijdelijke verstoring van het opportunistisch gebruikte foerageergebied door de gewone dwergvleermuis leidt tevens niet tot verstoring van functioneel leefgebied. Gelet op het geringe aantal waargenomen vleermuizen en de aanwezigheid van voldoende potentieel geschikt en vergelijkbaar leefgebied in de directe omgeving leiden de wijzigingen niet tot een significante aantasting van het beschikbare foerageergebied. Echter om de effecten te verkleinen zijn enkele aanvullende maatregelen vereist. Deze maatregelen worden tijdens de werkzaamheden toegepast.

4 Conclusie

4.1 Conclusie

Gierzwaluw

In de periode medio juni tot en met medio juli 2017 is een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van gierzwaluw nesten in de panden op de planlocatie aan de Akkerstraat te Hoogeloon. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ, 2017). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de te slopen panden binnen het plangebied geen functionele betekenis hebben voor de gierzwaluw. Het plangebied maakt tevens geen essentieel onderdeel uit van het functioneel habitat. De beoogde sloop en herontwikkeling van het plangebied heeft derhalve geen negatief effect op de soort en leidt derhalve niet tot de overtreding van Wet natuurbescherming.

Huismus

In de periode medio april tot en met mei 2017 is een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van nestlocaties en functioneel leefgebied van de huismus in en rondom de panden op de planlocatie aan de Akkerstraat te Hoogeloon. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument Huismus (BIJ, 2017). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de te slopen panden binnen het plangebied geen functionele betekenis hebben voor de huismus. Er is tevens geen sprake van de aanwezigheid van functioneel habitat voor de soort binnen het plangebied. De beoogde sloop en (her)ontwikkeling zal derhalve niet leiden tot een overtreding van Wet natuurbescherming.

Vleermuizen

In de periode juni t/m oktober 2017 is een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van vleermuizen in en rondom de panden op de planlocatie aan de Akkerstraat te Hoogeloon. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het vleermuisprotocol (NGB, 2017). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de te saneren panden geen functie heeft als vaste rust of verblijfplaats van vleermuizen. De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk een effect op de aanwezige foerageergebieden. Echter gezien de ruime aanwezigheid van vergelijkbaar gebied in de omgeving van de planlocatie leidt dit niet tot negatieve effecten op foeragerende vleermuizen. Echter om de effecten te verkleinen zijn enkele aanvullende maatregelen vereist. De beoogde sloop en (her)ontwikkeling leidt derhalve niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

4.2 Te treffen maatregelen

Enkele vervolgstappen zijn nodig om negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op algemene broedvogels te voorkomen. Tevens zijn maatregelen wenselijk om de tijdelijke verstoring van het foerageergebied en de vliegroute van vleermuizen te mitigeren.

- De uitvoering van de werkzaamheden dient bij voorkeur uitsluitend plaats te vinden tussen zonsopkomst en zonsondergang. Bij werkzaamheden in de schemerperiode dient een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toegepast te worden teneinde verstoring van vleermuizen in de directe omgeving te voorkomen. Hieronder kan onder andere worden verstaan: beperkte hoogte van lichtmasten, verlichting naar beneden richten en convergeren, toepassen van UV-vrije verlichting, gebruik van sterk bundellicht vermijden et cetera.
- De uitvoering van de groenwerkzaamheden, betreffende de kap/verwijdering van de bestaande groenelementen, dient buiten het broedseizoen om plaats te vinden. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode medio maart – medio juli.
- De overige te treffen maatregelen zijn beschreven in het oriënterende onderzoek (Schuurmans, 2016).

5 Bronvermelding

- BIJ 12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw, *Apus apus*. BIJ 12, Utrecht
- BIJ 12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*. BIJ 12, Utrecht
- BIJ 12, 2017. Kennisdocument Huismus, *Passer domesticus*. BIJ 12, Utrecht
- BIJ 12, 2017. Kennisdocument Rosse vleermuis, *Nyctalus noctula*. Versie 1.0. BIJ 12, Utrecht
- Dietz, C., O. von Helvesen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- NGB, 2017. Vleermuisprotocol 2017. Gegevensautoriteit natuur, Zoogdiervereniging en NGB.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Schuurmans, 2016. Quicksan flora en fauna. Bestemmingsplanwijzigen Akkerstraat te Hoogeloon. De Roever Omgevingsadvies, Schijndel
- Geraadpleegde websites*
- www.openstreetmap.nl
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.vleermuisprotocol.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Overzicht waarnemingen

- Legenda**
- Vliegroute
 - Foerageerlocaties gewone dwergvleermuis
 - Maximaal foeragerende vleermuizen op 1 moment
 - Nestlocatie huismuis

 BLOM ECOLOGIE

ECOLOGISCH ADVIES & ONDERZOEK

ZANDWEG 46, 4181 PM WAARDENBURG

WWW.BLOMECOLOGIE.NL